

PRZESZKODZIĆ (43) *vb pf*

e oraz o jasne.

inf przeszkodzić (17). ◇ *fut 3 sg* przeszkodzi (4). ◇ *3 pl* przeszkodzą (1). ◇ *praet 2 sg m* -eś przeszkodził (1). ◇ *3 sg m* przeszkodził (1). *f* przeszkodziła (2). *n* przeszkodziło (1). ◇ *3 pl m pers* przeszkodzili (1). *subst* przeszkodziły (1). ◇ *con 3 sg m* przeszkodziłby, by przeszkodził (3). *n* by przeszkodziło (6). ◇ *3 pl m pers* by przeszkodzili (1). ◇ *con praet 3 sg m* by był przeszkodził (1). *f* by była przeszkodziła (1). ◇ *3 pl m pers* by byli przeszkodzili (1). ◇ *impers praes* bywa przeszkodzono (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVIII w.*

Utрудnić lub uniemożliwić, udaremnić coś; zakłócić, przerwać; nie pozwolić na coś; wyrządzić szkodę; interpellare, prohibere Mącz, Calag; intercedere, porcere Mącz; dirimere, distinere, esse impedimento, impedire, inhibere, obstarę, (per)turbare, vetare Calag (43): Rzekł młodzyeniec/ zdarz Pan Bog łąłkawi pánowie/ [...] Podobnom co pilnego w rozmowách przekázil. [...] Rzecze mu Zoroáltes/ niczes nie przelzkodził *RejWiz* 127; *Mącz* 312d; *Einreden*. Rozmawác/ et w rzecz wpásć. *Przelzkodzić*. *Interpellare*. *Incidere in sermonem*. *Calag* 152b, 280b.

przeszkodzić do czego (2): [*św. Romuald*] Támmułowu opuścić świat/ y wziąć kápice kazał (co on zchęcią vczyńił/ á Cefarz mu chočia fię wnim bárzo kochał/ namniey do tego przelzkodzić niechciał) *SkarŻyw* 573; *SkarKazSej* 685b.

przeszkodzić komu (11), *czemu* (2): Abowiem wiele kroć fie myli złoćiwy/ ácz iuż łuk fwoy ná ciągnie á ná łádzi fie ná to áby onemu przelzkodził który ieft fercá czyfte⁸⁰ *RejPs* 16, 154v; *RejKup* n8; Iuż rozumiełz żeć to [*tj. prochy*] tám s powietrzem chodziło/ A wždy owey iálności nic nie przelzkodziło. *RejWiz* 154; *Mącz* 56b; *SkarJedn* 311; *GórnRozm* B; Dam pokoy ná gránice wálze/ łpác będziećie/ á niebędzie ktoby wam miał przelzkodzić *KołakSzczęśl* B; [*powołany przez Boga do zakonu*] Może y pytać [*rodziców*] iefli wie że mu nie przelzkodzą. *SkarKaz* 44a *marg*; *SkarKazSej* 685b. *Cf* *przeszkodzić komu, czemu w czym*.

przeszkodzić komu, czemu w czym (3): *BierRozm* 6; Bo fnađz gdyby go [*ojciec syna*] częšto od náuki odrywał/ przelzkodziłby mu wtem nyepomáu. *GliczKsiąż* N; Iuż ia to iáko w łkárbie záchowam w pámięći/ Lecz mi fie ielzcze o tym pilnie we łbie kręci. Wiedząc o tey rofkofzy iáko k niey przychodzić/ Aby też dobrej łlawie ni w czym nie przelzkodzić. *RejWiz* 22v.

przeszkodzić co (3): *Fugam alicui claudere*, *Przelzkodzić komu wcieczkę*. *Mącz* 56b; Po łześci lećiech [*w klasztorze*]/ nieprzyiaćiel [*tj. szatan*] chcąc [...] przelzkodzić bieg łwiętych w Bogu cnot iego [*św. Jana Rzymianina*]: łkułił go/ y poduľczył mu bárzo/ ćiężkie prágnienie y tefkność do rodzicow *SkarŻyw* 134; *GórnRozm* B.

Ze zdaniem dopełnieniowym zaprzeczonym (1): *Eripere facultatem*, *Możność odyąć*/ to yeft/ przelzkodzić áby nie mógl k temu álbo owemu przieść. *Mącz* 346c.

a. *Stać się przeszkodą* (23) : *RejJóz* Ev; *GroicPorz* l; A gdy fie iuż śiac godzi/ nie odrywać fie od łiewu: [...] á to opátrzyć czałow proznych przelzłtych/ coby miało przelzkodzić *GostGosp* 96; *SarnStat* 868; Ná łądzie tym [*tj. ostatecznym*] nie będzie odwłoki/ nie będzie ładnego miłóšierdzia/ nie przelzkodzi łáłká/ mułi miłóšierdzie ábo milczeć/ ábo z dáleká y prozno plákác: á łprawieđliwość łzczera y goła łkázowác ma. *SkarKaz* 4a.

przeszkodzić czego (2): Consuetudinem earum epistolarum tempus eripuerat, Czas przeszkodził listów do ciebie piśania. *Mącz* 427b. *Cf Ze zdaniem.*

przeszkodzić czego (po przeczeniu) (2): [*Pluto*] Boić się też ziemie grzmienia, Słonecznego oświecenia, By w piekło nie zaświeciło Jego państwa [*tj. władzy*] przeszkodziło. *BierRozm* 23; *Mącz* 44b.

przeszkodzić komu, czemu (9): *BierRozm* 25; będziesz raczył na on gościniec doprowadzić nas na ktorem [...] żadne [przeciwieństwo nam przeszkodzić niemoże alź się znajdziemy pana swego *RejPs* 210v, 196v; Więc też minimalz aby mu [człowiekowi] y łakomstwo nie przeszkodziło? *RejZwierc* 157; *SkarŻyw* 13. *Cf przeszkodzić komu do czego; komu ku czemu; komu w czym; Fraza.*

przeszkodzić komu do czego (1): O wielga a dziwna powolności/ y flepe połufzeństwo/ iakoś ty ieft pierwszym kámieniem budowania Chrystułowego: y nie vmiełz się zniczegołz wymowić/ a żadnac trudność do czynienia woley Bożej nie przeszkodzi. *SkarŻyw* 26.

przeszkodzić komu ku czemu (1): Aczkolwiekci [!] ieft dofyć ludzi/ ktorzyby was nietylko chcieli ale y mogli zabić/ ktorych się wy niemaćie lękać/ [...] gdyż ich okrucieństwo/ nie może wam przeszkodzić ku przyfciu do chwały niebieskiej. *LeovPrzep* b2.

przeszkodzić komu w czym (1): Gynwił Giedrułłowic [...] miał wtąpić na wielkie Xięstwo Litewkie prawem dziedzicznym/ ale mu w tym młodość wieku przeszkodziła *StryjKron* 355.

przeszkodzić czemu [= w czym] (2): Nihil moventur nuptiae. [...] Nic nie bywa wofelu przeszkodzono/ nic nie yeft na przekázie wofelu. *Mącz* 233d; gdzie się [*heretycy*] do woyska Kátholickiego przymieszáli/ łzczęściu ich przeszkodziłi. *SkarKazSej* 685a.

przeszkodzić co (1): Tota res interpellata est bello, [...] Przeszkodziła woyna wżifłki rzeczy. *Mącz* 287d.

Ze zdaniem dopełnieniowym zaprzeczonym [w tym z zapowiednikiem: tego (1); aby (2), iż (1)] (3): Quid causae est quin hinc in pistrinum recta proficiscar via, Co za przyczyną tego może przeszkodzić/ abych się w wieczną służbę do Młyną zarazem nie muiał wnośić. *Mącz* 340d; ale woyny na ten czas z krolmi Polłkimi przeszkodziły/ iż to [*zjednoczenie Kościoła Wschodniego z katolickim*] dla grzechow nálznych nie dołzło. *SkarJedn* 378; Zákwitnie cnotá/ pokóy łye zrodzi/ Któremu żaden bóy nie przeszkodzi: Aby nie miał trwać *KochPs* 105.

Fraza: »śmierć [komu] przeszkodziła« (1): To co dobrego kto dzieciom y żenie y innym sierotom pozostałym czyni: to też vmárłego dochodzi y tym się ciełzy/ gdy zań czyni przyaciół/ co on był dzieciom y żenie swey y innym winien czynić/ by mu śmierć była nie przeszkodziła. *SkarKaz* 387a.

Synonimy: przekazać, zabronić, zakazać, zawadzić.

Formacje współrdzenne cf SZKODZIĆ.

Cf PRZESZKODZENIE, [PRZESZKODZONY]